

Upravitelstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znesla mesečno 200.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

JUTRO

Novi pakt četvorice

Pogodba o sodelovanju med štirimi ev-
ropskimi velesilami, Francijo, Anglijo,
Italijo in Nemčijo, je končno podpisana.
Malo je menda mednarodnih akcij, ki bi
v času svojega razvoja naletele na to-
liko zaprek in doživele toliko sprememb,
kakor se je to zgodilo z Macdonaldovo
in Mussolinijevu pobudo za ta pakt čet-
vorice. Od prvotnega načrta je sedaj
ostal samo še okvir, dočim je vsebina
bistveno drugačna.

Rimska pobuda je v svoji prvotni
osnovi, v kolikor je njeno bistvo sploh
prodrlo v javnost, upravičeno vzbudila
ogorčenje in odpor v svetu, zlasti med
tako zvanimi »manjšimi« in »malimi« dr-
žavami. Njenemu cilju, zagotoviti Evropi
vsi vsaj za deset let mir in s tem omogo-
čiti delno razorožitev, seveda ne bi
nihče nasprotoval, saj si miru žele pač
vsi narodi. Nesporemljiva pa sta bila
način in cena, kako naj bi se ta veliki
in lepi cilj dosegel. Macdonald in Mus-
solini sta si »pacifičisti« Evrope za-
mislila dokaj enostavno. Štiri velesile
naj bi suvereno odločale o vseh evropskih
zadevah, torej tudi o onih, pri ka-
terih so menda življenjsko interesirane
druge države. Direktorji četvorice bi kroj-
ili usodo vsej Evropi po svoji uvidev-
nosti. Prav nič niso prikrivali, da imajo
v načrtu tudi revizijo raznih državnih
mej, ki po zatrtju revizionistov in
revanžistov baje ovirajo evropsko kon-
solidacijo in ogražajo mir. Kaj bi to po-
menilo zlasti za Malo antanto in Poljs-
ko, proti katerima so pred vsem naper-
jeni topovi tujega imperializma, spozna-
mo že iz samega dejstva, da bi bila Fran-
cija, edina iskrena zagovornica med-
narodne pravice, v direktoriju osamlje-
na. Račun za tako »urejevanje« Evrope
bi plačale skoro izključno Poljska in dr-
žave Male antante.

Težko si je zamisliti, kako so mogli
biti iniciatorji prvega predloga za pakt
četvorice tako naivni in pričakovati, da
se bodo države, ki bi jim eventualno
grozila teritorialna amputacija, s po-
božno vdanostjo pokorile odločbam direk-
torija in se brez odpora vdale v razko-
sanje svojih ozemelj. Vsekakor sta se
Macdonald in Mussolini zelo uračunala.
Pokazalo se je, da so se razmere v Ev-
ropi korenito spremenile. »Male države«
ne zro več v strahospoštovanju na ve-
lesile, marveč se zavedajo svoje veljave
in svoje moči ter hočejo o svoji usodi
same imeti glavno in odločilno besedo.
Ma čelo odpora proti rimskim načrtom
se je postavila Mala antanta. Zunanji
minister g. Jevtić je v svojem večer-
šnjem govoru v Narodni skupščini po-
dobno orisal akcijo Male antante in s
polno upravičenostjo podčrtal, da gre
ravno Mali antanti največja zasluga za
preprečitev nakan, ki bi morale Evropo
nujno pahnuti v novo vojno katastrofo.

Zaradi odločnega stališča Male an-
tante in Poljske je tudi v francoski po-
litiki prevladovala stališče, da je rimski
pakt kakor sta ga v soglasju z Nemčijo
sestavila Macdonald in Mussolini, naj-
hujša nevarnost za evropski mir in to-
rej tudi za Francijo nesporemljiva. Fran-
ciska vlada je zaradi tega razširila svoj
odpor, ki ga je že takoj v prvem hipu
pokazala proti nekaterim rimskim pred-
logom na sam duh in na samo osnovo
predlagane pogodbe. V veliki meri po
zaslugi imperialističnih ekscosov v Nem-
čiji je nastopilo iztizenje tudi v Ang-
liji. Tako je postalo očitno, da se Mac-
donald - Mussolinijeva zamisel ne da
ustvariti. Njena iniciativa sta morala
zatrpeti k umiku. Popuščala sta točko
za točko, izločiti sta morala zlasti vse
revizionistične tendence. Seveda to ni
šlo lahko in gladko, saj je bilo treba zlo-
miti odpor italijanskega in še bolj od-
por nemškega imperializma, ki sta bila
popreje za računala, da bosta s pomočjo
direktorija velesil zavladala v vsej Ev-
ropi, izvemši edino njen zapadni del.
Kakor kažejo najnovejši vesti, se je zla-
sti Nemčija upirala do zadnjega in se
je šele v sredo zvečer uklonila pritisku
Italije, na katere diplomatsko podporo
je vsaj za doglečno dobo še nujno na-
vezana.

Tako se je zgodilo, da so zastopniki
Anglije, Italije, Nemčije in Francije
predsednočnim v Rimu podpisali pogod-
bo, ki je bistveno različna od predloga,
stavljenega po Mussoliniju in Macdo-
nald dne 18. marca. Novi pakt četvorice
vsega jugoslovenskega naroda z vso od-
ločnostjo zagotovil, da pakt četvorice
v svoji sedanjih obliki ne predstavlja ni-
kakega ogražanja drugih držav in da
zlasti tudi ne tangira interesov Male an-
tante. Izrazil je upanje, da bo sodele-
vanje velesil pripomoglo k povratku za-
upanja med narodi in k utrditvi miru.
Zato je uspešni zaključek pogajanj med
velesilami iskreno pozdravil.

Ni dvoma, da bodo odločne besede od-
govornega voditelja naše zunanje poli-
tike, ki je govoril v imenu vse Male
antante, pomirjevalno vplivale na jav-

Zunanji minister Jevtić o pogodbi med velesilami

Največ po zaslugi Male antante novi pakt četvorice ne pomenja več ogražanja drugih držav, marveč lahko prinese znatno olajšanje v mednarodno situacijo

Beograd, 8. junija p. Po daljšem odmoru
se je danes zopet sestala Narodna skup-
ščina. Seja je bila v glavnem posvečena
podpisu pakta velesil. Zunanji minister g.
Jevtić je podal odgovorjač na tozadevno
interpelacijo obširna pojasnila, ki jih je
Narodna skupščina sprejela z velikim za-
doščenjem. Za sejo je vladalo zaradi tega
še prav posebno zanimanje. Narodni po-
slanci so bili zbrani polnoštevilno, navzo-
ča je bila vsa vlada, v diplomatski loži pa
so bili predstavniki Male antante, Franci-
je in Poljske ter zastopniki vseh ostalih
beograjskih poslaništev. Tudi novinarska
loža je bila nabito polna.

Seja se je pričela ob 10.45. Po odobritvi
zapisnika zadnje seje je narodni poslanec
Branko Avramović zahteval od kmetijske-
ga ministra odgovor na svoje interpelacije
glede poslovanja Glavnega saveza srbskih
zemljoradniških združenj, zaradi česar je
kmetijski minister že svojačasno odredil
preiskovalno komisijo, ki pa ji je savezni
odbor onemogočil vsako delo.

Počastitev pokojnega Vekoslava Spinčiča

V svojem poročilu se je predsednik dr.
Kumanudi nato najprvo spomnil nedavno
preminilega najstarejšega narodnega po-
slanca in znanega narodnega borca Veko-
slava Spinčiča. V lepem govoru je dr. Ku-
manudi orisal njegove velike zasluge in
njegovo neumorno delo za narod in dr-
žavo, poudarjajoč, da je vse njegove življenjske
potekle v službi Bogu in narodu. Bil je du-
hovnik po prepričanju in poklicu, toda ne
duhovnik ozko srčne cerkvenosti, ki je čes-
to tako nestrpan, marveč pravi Kristu-
sov vojskav, ki je vedno propovedoval čis-
to resnico in medsebojno ljubezen. V
svojem najdaljšem govoru je dr. Kumanu-
di naglasil, da je bil pokojni Spinčič vzel
pravega Jugoslovana. Kot rojen Hrvat je
bil Hrvat po srcu in prepričanju, a obem-
nem prav tako navdušen Jugosloven, ki
se je že v časih, ko je deloval še pod tuji-
mi režimi, odločno boril za jugoslovenstvo
za zedinjenje. Njegove besede, ki jih je
izrekel na prvi seji nove jugoslovenske
Narodne skupščine leta 1931., da brez mo-
čne in enotne Jugoslavije ni življenja ne za
Srbe, ne za Hrvate in ne za Slovence, naj
nam bo do stalen opomin in oporoka pokoj-
nega Spinčiča. Prva jugoslovenska Narod-
na skupščina se zaradi tega z globoko hva-
ležnostjo klanja njegovi senci in mu bo
ohranila večni spomin.

Narodni poslanci so poslušali predse-
dnikov govor stoji ter so počastili spomin
svojega pokojnega tovariša s trikratnim
Slava.

Zakonski predlogi

V svojem nadaljnjem poročilu je pred-
sednik dr. Kumanudi navedel, da je vlada
predložila v ratifikacijo več mednarodnih
konvencij. Predložili so:

1. zunanji minister in minister za so-
cialno politiko mednarodno konvencijo o iz-
načenju predlaganja rezultatov analize
ljudske in živinske hrane, sklenjeno v Pa-
rizu 03. junija 1931.;

2. minister za trgovino in finančni mi-
nister konvencijo o klirinškem sporazumu z
belgijsko-luksemburško carinsko unijo,
sklenjeno 21. februarja 1932. v Beogradu;

3. finančni in prometni minister medna-
rodno konvencijo o svetilniških svetiljah,
sklenjeno 24. oktobra 1930 v Lizboni.

Za vse te konvencije bo na prihodnji
seji izvoljen poseben odbor.

Narodni poslanec Boško Željčević in to-
variši so predložili Narodni skupščini
predlog za izpremembo zakona o sodnih
taksah. Za ta svoj zakonski predlog zahtev-
vajo nujnost, na katero je finančni mi-
nister dr. Djordjević tudi pristal. Predlog
bo takoj dostavljen finančnemu odboru, ki
mora v roku sedmih dni predložiti svoje
poročilo.

Ministrski predsednik dr. Brkić je pred-
ložil Narodni skupščini v odobritev uredbo
o posredovalnem postopku, izdano na

nos v Jugoslaviji in v obeh zavezniških
državah.

Javnost bo z zadoščenjem vzela na
znanje tudi njegove tople besede o tes-
nem sodelovanju s Francijo in o posebnih
garancijah, ki jih je Francija dala
proti morebitnemu poizkusu, da bi se
pakt med velesilami zlorabil proti kate-
rikoli drugi državi. Sodelovanje velesil
po vsem tem ne bo moglo omajati tes-
nih vezí, ki družijo francosko velesilo z
vsemi resnično miroljubnimi evropskimi
državami.

Kljub iskreni želji, da bi v Rimu po-
pisana pogodba pomenila pričetek nove
dobe v evropski politiki, pa naša jav-
nost po dosedanjih izkušnjah ne more
biti preveč optimistična. Dokler se v
svojem bistvu ne izpremeni miselnost
nemškega in tudi italijanskega naroda,
nobena formalna pogodba ne more ustvari-
ti zaupanja. Šele čas bo moral poka-
zati, ali hočejo res tudi Berlin, Rim in
njuni vazali pričeti s politiko mirnega
sožitja med evropskimi narodi. Zaenkrat
nam ne more nihče zamisliti, ako smo
nezanimljivi in ako ostanemo tudi v bu-
doče budno na straži.

osnovi pooblastil čl. 6 zakona o zaščiti
kmetov, ter uredbo o podaljšanju zaščite
kmetov. Narodna skupščina je obe uredbi
sprejela na znanje in sklenila, da ju prou-
či isti odbor, ki je proučeval zakon o za-
ščiti kmetov.

Interpelacija o paktu četvorice

Nato je bila predčтана interpelacija, ki
so jo vložili poslanci dr. Djirlić in tovariši
na zunanje ministrstvo v zadevi pakta ve-
lesil. Interpelacija pravi med drugim:

»Čutimo pobudo, da vam na prvem se-
stanku Narodne skupščine stavimo vpra-
šanje o dogodku, ki se nam zdi med vsemi
najbolj važen. Pred javnostjo vsega sveta
se je sprožilo vprašanje takozvanega čet-
vornega pakta: Italije, Nemčije, Anglije
in Francije. Po vsem svetu se razpravlja
o tem paktu in mi, narodni poslanci, želi-
mo čimprej izvedeti od naših merodajnih
činiteljev, kaj naj pomeni ta pakt. Zato
nam dovolite, gospod minister, da vam sta-
vimo vprašanja, ki smo jih stavili tudi sa-
mi sebi:

Od starega do novega pakta

**Pomemben govor našega zunanjega ministra — In-
timno sodelovanje med Malo antanto in Francijo —
Francoske garancije**

Minister Jevtić je v svojem odgovoru na
interpelacijo izjavil:

»Zelo pomembna mednarodna akcija je
razgovori med štirimi zapadnimi velesilami
o paktu sporazuma in sodelovanja, znanem
v javnosti pod imenom pakta četvorice, so
upravičeno zbudili nenavadno pozornost vse
svetovne javnosti in znatno vznemirili za-
interesirane, zlasti manjše narode, člane
Društva narodov. Vprašanja, ki so jih po-
stavili gg. interpelanti, so popolnoma
umestna in pravilno karakterizirajo silno
veliko zanimanje, točneje povedano, vzne-
mirjenje naše javnosti spriču teh razgo-
vorov, ki se živahno vodijo že od srede
marca in ki so se večeraj uspešno zaključili.
Hvaležen sem, da se mi je s postavljene-
nimi vprašanji ponudila prilika, da dam s
tega mesta o tem pomembnem mednarod-
nem aktu nekatera pojasnila v pomirjenje
naše javnosti in v zaslužen otežitev naše-
ga naroda, ki je že večkrat vznemirjen dal-
jizraza svojemu pravemu razpoloženju, ta-
ko tudi na nedavni protirevizionistični ma-
nifestaciji v Beogradu.

Pri proračunski razpravi v senatu sem
imel priliko popisati začetno fazo po-
gajanj

o prvotni obliki pakta

med štirimi zapadnimi velesilami (Franci-
jo, Anglijo, Italijo, Nemčijo), kakršnega
je predložil šef italijanske vlade g. Mus-
solini 18. marca t. l. To je bil prvi predlog
pogodbe na 10 let, po kateri bi štiri naj-
večje evropske države izvršile v Evropi
vse stvari s sporazumnimi sklepi v svrhu
ohranitve miru. Podpisnice so imele pri-
znati: načelo revizije mirovnih pogodb po
določilih pakta Društva narodov, dalje eno-
kopravnost pri oboroževanju po določenih
postopnosti za Nemčijo, Avstrijo, Madžar-
sko in Bolgarijo, in naposled, da bi v vseh
vprašanjih, evropskih in izvenevropskih,
zavzele skupno stališče. Predsednik bri-
tanske vlade g. Macdonald je v splošnem
domu obrazložil misel in smoter predlagane-
ga pakta. Pri tej priliki je posebno na-
glašil, da je revizija mirovnih pogodb glav-
ni problem pakta.

Uspešna protiakcija Male antante

Tako se je razkrila vsa nevarnost za
mir in spokojstvo v Evropi, in Mala an-
tanta, ki je bila neposredno zainteresirana,
je morala takoj reagirati in odločno za-
vzeti svoje stališče z znano deklaracijo
stalnega sveta Male antante od 26. marca
t. l. To je storila zato, da se ne bi dalje
šlo v negotovost še bolj nepričakovanih re-
zultatov. Za svoje življenjske nacionalne
interese je Mala antanta postavila svoje od-
ločno stališče na pakt Društva narodov in
na iskrenost pri spoštovanju mednarodnih
obvez. Tako osnovni pakt, izražen kot
instrument revizije, je nasprotoval paktu
Društva narodov in mednarodnim obvezam
in je bil zato nesprejemljiv. To se je tudi
kmalu pokazalo. Ne naslanjajoč se samo
na učinek svoje objave, je Mala antanta ob
enem razvilu tudi vso potrebno diplomatsko
delovanje, da pojasni in odstrani ne-
varnost, ki bi s tako redigiranim paktom
neizbežno nastala za mir in mednarodni
red, ter opozorila na odgovornost za kata-
strofalne posledice, ki bi mogle nastati s
tako resnim načrtovanjem revizije mirovnih
pogodb.

V prijetno doživetje mi je omeniti pri tem
uspešno akcijo v tem smislu ministra Ti-
tulesca v Parizu in Londonu, ki je nastopil
z vso avtoriteto kot mandatari Male antan-
te. (Burno ploskanje v narodni skupščini.)
Potrebno je zlasti naglasiti, da je Mala
antanta že takoj v začetku izjavila, da po-
zdravlja kot plodonosno vsak sporazum
med državami, ki bi se z njim na prijateljski
način uredili izključno njihovi interesi.

Vlada francoske republike,

ki jo vedno vodi politika okrepitve miru
in želja, da se z odkritimi simpatijami pri-
druži vsakemu lojalnemu prizadevanju v

1. Ali predstavlja ta pakt poizkus revizije
mirovnih pogodb?

2. Ali predstavlja ta pakt poizkus revizije
pakta Društva narodov in ciljih degra-
dacije te najvišje mednarodne institucije?

3. Ali pomeni ta pakt revizijo Wilsono-
vih načel in zapustitev njegovega glavnega
načela samoodločbe narodov v smer meše-
tarenja s tujimi pravicami?

4. Kakšno stališče zavzemata do tega
pakta naša vlada in Mala antanta?

Po kratkem posvetovanju z zunanjim
ministrom g. Jevtićem je predsednik dr.
Kumanudi sporočil, da je zunanji minister
pripravljen takoj odgovoriti, kar je Narod-
na skupščina sprejela z velikim odobravan-
jem. Z dolgotrajnim ploskanjem je po-
zdravila ministra Jevtića, ko je stopil za
govorniški pult. V zbornici je zavladala
polnopravna tišina in vse je z največjo paž-
ljivostjo sledilo ministrovim izjavam. Le
od časa do časa, ko je poudarjal mirolju-
bnost Jugoslavije, solidarnost Male an-
tante in njeno odločnost braniti svoje pra-
vice proti vsem in vsakomur, je izorana
odmevala od ploskanja in vzklikov prit-
jevanja.

tež smeri, ni sprejela predlaganega pakta
od 18. marca t. l. Odgovorila je britanski
in rimski vladi s spomenico od 10. aprila
t. l. Francoska vlada je poudarila, da je
strogo spoštovanje pakta Društva narodov
dolžnost za vse člane Društva narodov,
posebno pa za tiste, ki imajo stalno
mesto v svetu DN in se zato v ničemer ne
smejo izogniti metodam in postopkom, ki
jih predpisuje ustava Društva narodov.

Važni členi pakta DN

Neobhodno potrebno je priznati enako
veljavo vseh členov Društva narodov, zla-
sti pa opozoriti na zvezo med členi 10, 16
in 19. V svrhu boljše razumevanja naj
poučimo:

Čl. 10 govori o obvezi članov Društva
narodov, da spoštujejo in branijo pred vsa-
kim zunanjim napadom teritorialno celo-
to in politično neodvisnost vseh članov
Društva narodov. Čl. 16 navaja obvezo go-
spodarskega in vojaškega značaja naspro-
tni napadaku. Čl. 19 pa govori o ponovni
proučitvi pogodb, če bi njih ohranitev
spravila svetovni mir v nevarnost.

Istčasno s svojo spomenico je francoska
vlada predložila tudi svoj protipredlog te-
mu paktu, zasnovan na načelih, ki so v
skladu s paktom Društva narodov. Na te-
melju tega besedila francoskega predloga
pakta, ki se bistveno razlikuje od prvot-
no predloženega Mussolinijevga pakta o
18. marca t. l. ki je zdaj definitivno opu-
ščen, so se vršila in končala dosedanja
pogajanja med štirimi zapadnimi velesila-
mi.

Novi pakt četvorice

O sporazumu in sodelovanju je sklenjen za
dobo 10 let in v njegovih šestih členih se
naglašata politika učinkovitega sodelovanja
velesil v svrhu ohranitve miru. Drugi in
tretji člen pakta sta političnega značaja
in sta v popolni skladnosti s paktom Dr-
štva narodov in pozneje sklenjenimi dogo-
vori. Člen 4 naglašata voljo po sporazume-
vanju v vseh vprašanjih splošnega intere-
sa v Evropi, zlasti glede obnove evropskega
gospodarstva. Zadnja dva člena govo-
rita o trajanju pogodbe, nje obnovi in ra-
tifikaciji.

Za trajanja teh razgovorov smo bili mi,
člani Male antante, s strani francoske vla-
de podrobno obveščeni in poučeni o do-
stavljenih predlogih. To naglašam s pose-
bnim priznanjem za

vzajemno politiko Francije in Male antante
(Burno ploskanje v dvorani). Zvesta svo-
jim ciljem, organizaciji trajnega miru in
zvesta vsem metodam mednarodnega so-
deustva se je Mala antanta ves ta čas
trudila, da zaščiti svoje interese v smislu
načel izraženih v njenem komuniqueju 25.
marca t. l. V to svrhu je bila v stiku z
ostalimi pogajalci, ki so se izrekli za po-
polno in neokrnjeno pristojnost Društva
narodov in za pravico soglasja v izvedbi
čl. 19., kar je vzela na znanje.

V popolnem skladu s soprejšnjimi me-
sebojnimi obvezami je oila državam Male
antante dana tudi

formalna garancija francoske vlade

proti vsakemu poskusu revizije. Podpis
pakta štirih zato ne more ustvariti nobene
nevarnosti za države Male antante in tudi
ne za vzajemno politiko Male antante in
Francije. Ta jamstva so take prirode da
pakt štirih ne more postati sporazum ki
bi direktno ali indirektno meril na revizijo
meja naših držav.

Stalni svet Male antante je na rednem
sestanku v Pragi 30. maja smatral, da dol-
nost objaviti precizno stališče Male antan-
te v tem vprašanju in definitivno pribiti,
da vprašanje teritorialne revizije za drža-
ve Male antante ne obstoji.

Po dobljenih jasnih garancijah pakt šti-
rih, tak kakršen je zasnovan s strani fran-

coske vlade in zdaj dokončno sprejet in
parafiran v Rimu, mora doprineeti

K olajšanju položaja v Evropi.

zlasti v razmerju med državami podpisni-
cami, in pri pomoči k ureditvi nekaterih
posebnih vprašanj, od česar je v mnogo-
čem odvisen mir evropskih narodov.

Kraljevina Jugoslavija, kakor tudi osta-
le članice Male antante, pozdravljajo me-
narodno pogodbo, ki ji je namen zagotovi-
tev miru in ohranitev zaupanja med narodi.
Globoko prepričani o neobhodnosti in
neizpremenljivosti vzajemnih ciljev in in-
teresov politike Francije in Male antante
sprejemamo z zaupanjem ta pakt štirih
velesil, v nadi, da se bodo po tej metodi
uspešneje kakor dozdaj odstranile težkoče
za doseg mednarodnega sporazuma in
ustvarilo ozačje miru in pokoja. S tem
paktom nam štiri vlade zapadnih narodov
obljubljajo

deset let miru

ob popolnem spoštovanju pakta Društva
narodov in priznanju pravice vseh članov
Društva narodov ter obstoječih mednaro-
dnih obvez.

Kraljevina Jugoslavija sprejema to s za-
upanjem in priznanjem na znanje. Razen
tega se moramo mi še posebej veseliti,
vsake nove možnosti zblizanja med Fran-
cijo in Italijo in plodovitega sporazuma z
Nemčijo. Veliko prizadevanje, ki so ga po-
kazale štiri velesile za doseg sporazuma
v tem paktu, daje upanje, da bo pakt šti-
rih nadaljeval delo na organizaciji miru in
mednarodnega zaupanja. Upamo, da bo po-
leg še objavljenega sporočila stalnega
sveta Male antante na sestanku v Pragi
ta objava o ureditvi perečih vprašanj do-
prinesla k popolni pomiritvi narodne
naše javnosti in k pravilni oceni tega
važnega mednarodnega sktr.

Iz debate

Z viharnim odobravanjem je izrazila ce-
lokupna zbornica ob koncu govora zuna-
njega ministra svoje pritrdjevanje in odob-
ravanje ter priredila ministru Jevtiću dol-
gotrajne ovacije.

K besedi so se oglašili interpelanti Čirić
ter poslanci dr. Auer, dr. Pivko in za Ju-
goslovenski narodni klub dr. Kešeljević. Vsi
so z zadoščenjem in zahvalo vzeli na zna-
so iz odločne in jasne besede zunanjega mi-
nistra, ki bodo gotovo pomirile vznemi-
reno javnost. Poudarjali so miroljubnost
naše države, a tudi njeno odločno voljo, brati
svoje življenjske interese pred vsakim
ogražanjem.

Posl. dr. Ljudevit Pivko je med drugim
dejal: Prve vsti o paktu so vzbudile vznemi-
renje v vse naši javnosti, a š z mnogo bolj
na Češkoslovaškem in Poljskem. Zlasti poljski
tisk je direktno opozoril na gotove cilje
iniciatorjev tega pakta, kakor je to omenil
že moj predgovornik.

Toda ta akcija je imela tudi svoje dobre
strani. Dovedla je do večjega zblizanja med
slavskimi državami, zlasti pa med Poljsko
in Malo antanto, ki se navede, da morajo za-
vzeti skupno oprezo stališče. Danes nam je
Poljska bližje nego je bila kdaj poprej. Ne
bom še posebej omenjal one ideje, ki se je
v zvezi s tem rekrat naglašala, namreč ide-
je, da se mora stremeti za tem, da ponovno
pritegnemo k sibi tudi največje slavnsko
državo, ki se je tudi zelo lepo zavzela za
Malo antanto. To je gotovo zdrav in lep po-
jav, ki ga vsi iskreno pozdravljamo. (Vihar-
no pritrdjevanje.)

Ugotoviti je tudi treba, da je bil enočni
govor šefa italijanske vlade v italijanskem
senatu zelo pomirljiv in tudi iz njega se vidi,
da je moralo priti do izpremembe stališča
in tendence, ki sta bila v začetku vsebovana
v tem paktu. Če se to ne bi bilo zgodilo, bi
bilo v Evropi nastalo razpoloženje za vse
drugo, samo ne za mir. Zato smo še prav
posebno hvaležni znanjem ministrov za
nizgovo izjave, ki bodo razveselile in po-
mirile vse naš narod.

Ponovnimi ovacijami zunanemu mi-
nstru je bila seia Narodne skupščine ob 12.
zaključena. Prihodnja seja bo jutri dopol-
dna ob 10.30. Na dnevnam redu je najprvo
zakon o likvidaciji agrarnih dednina.

Po odobritvi predloženih konvencij bo
Narodna skupščina še v tem zasedanju
razpravljala in sklepala tudi o gasilskem
in telesno-vzgojnem zakonu.

Priprave za otvoritev gospodarske konference

London, 8. junija. r. Londonske svetov-
ne gospodarske konference se bo udeležilo
— kakor računajo — rad 1000 delegatov
in več kot 300 novinarjev. Otvoritvena sveča-
nost bo 12. junija ob 3 popoldne. Konfe-
renco bo otvorili kralji Jurij s kratkim na-
govorom, ki ga bodo po radiu prenašali po
vsem svetu. Plenarne seje konference bodo
javne. Ker je na tribunah za občinstvo
prostora le za 60 oseb, so bili instalirani
zvočniki tudi na hodnikih in stranskih pro-
storih, tako da bodo mogli poslušalci po-
slušati govore delegatov tudi izven seje
dvorane. Posvetovanja na konferenci se
bodo vršila dnevno razen nedelj od 10 do
1. in od pol

Besedilo rimskega pakta

Besedilo pakta štirih velesil določa medsebojno sodelovanje v okviru DN za ohranitev miru

Pariz, 8. junija. AA. Pakt štirih velesil bo imel datum 7. junija 1933. Njegovo besedilo je definitivno in se ne sme vladar štirih velesil obvezati, da ga bodo čimprej podpisali. Besedilo ima naslednjo vsebino:

Državi poglavarji štirih držav so, zavestno, da so posebne odgovornosti, ki jim jo nalaga stalno članstvo sveta Društva narodov, da se jim ne odpovejo, in v njegovem članu ter odgovornosti, ki so jo prevzeli s skupnim podpisom na locarnskih dogovorih, prepričani, da se morejo hude razmere, ki danes vladajo na vsem svetu, popraviti samo z okrepitevijo njihove medsebojne solidarnosti, ki bo v Evropi utrdila zaupanje v mir; zvesti obveznostim, ki so jih prevzeli s paktom Društva narodov, z locarnskimi pogodbami in z Briandovim in Kelloggovim paktom, ter sklicujoč se na izjavo o neuporabljanju sile; v želji, da popolnoma zagotovijo izvedbo vseh določil pakta Društva narodov in v skladu z metodami in postopki tega pakta, ki se jim ne nameravajo odreči, spoštujejo pravice vsake države, glede katerih se ne more sklepati brez njihovega pristanka, sklenili v to svrhu pakt in določili svoje pooblaščenice, ki so izmenljivi med seboj svoja pooblastila in se zedinili o naslednjih določilih:

1. Pogodbene stranke se bodo sporumevale o vseh vprašanjih, ki se jih tičejo. Obvezujejo se, da bodo storile vse, da se bo v okviru Društva narodov izvajala politika dejanskega sodelovanja vseh držav za ohranitev mira.

2. Glede pakta Društva narodov, zlasti glede členov 10, 16, in 19, sklenejo pogodbene stranke, da bodo proučile med seboj in s pridržkom, da te sklepe končno odobri pristojni organi Društva narodov, vsak predlog o metodah in postopkih, ki naj omogočijo plodno izvedbo teh členov.

3. Pogodbene stranke se obvezujejo, da bodo zastavile vse svoje sile za zagotovitev uspeha razorožitvene konference, pri čemer si pridržujejo pravico, da bodo, če bi ob sklepu konference ostala nerешena vprašanja, ki se jih posebej tičejo, nadaljevali med seboj njih proučevanje, pri čemer se bodo naslanjale na pričujoči pakt, da zagotovo rešitev teh vprašanj.

4. Pogodbene stranke izražajo voljo, da se bodo sporumevale o vseh vprašanih gospodarskega značaja, ki so skupnega interesa za vso Evropo, posebno glede gospodarske obnove Evrope, o čemer je treba iskati rešitve v okviru Društva narodov.

5. Pakt se sklepa za 10 let in če bi ga katera stranka ne odpovedala pred koncem osmega leta, se bo smatral kot obnovljen ter bo obstal v veljavi neomejeno dolgo. Vsaka stranka pa ima pravico odpovedati ga dve leti prej.

6. Pakt je sestavljen v štirih jezikih in velja francosko besedilo v spornih primerih za merodajno. Pakt se bo ratificiral, ratifikacijske listine pa bodo deponirane čimprej v Rimu. Italijanska vlada bo izročila vsaki stranki overovljen prepis pakta, kakor to določa zapisnik. Pakt stopi v veljavo takoj, ko se deponirajo vse ratifikacijske listine, in bo registriran pri Društvu narodov, kakor določa pakt Društva narodov.

Prvotni Mussolinijev načrt

Rim, 8. junija. d. Mussolini je v svojem središčnem govoru, ki je bil v senatu sprejet z višjim odobravanjem, objavil na splošno presenečenje poleg besedila, kakor ga ima pakt štirih, sedaj tudi svoj prvotni načrt, v katerem se nanaša na politični del pogodbe.

Ta načrt se glasi: Paragraf 1. Štiri zadržane velesile Italija, Francija, Nemčija in Anglija se obvezujejo, da bodo izvajale medsebojno in efektivno politično sodelovanje za ohranitev mira v duhu Kelloggovega pakta in da bodo v evropskem okviru razpočele akcije, ki naj prisilijo tudi druge države, kolikor bo to potrebno, k taki mirovni politiki.

Paragraf 2. Štiri velesile potrjujejo v smislu določil Covenanta (pakta o Društvu narodov) načelo o reviziji mirovnih pogodb za primer, da bi se pojavile razmere, ki bi izzvale spor med prizadejimi državami; izjavljajo pa, da načelo o reviziji ne more biti izvedeno razen v okviru Društva narodov po medsebojnem in solidarnem sporazumu ter v duhu solidarnosti recipročnih interesov.

Paragraf 3. Italija, Francija in Anglija izjavljajo, da bo v primeru, če bi se razorožitvena konferenca zaključila le z delnimi rezultati, efektivno objavljala enakopravnost, kakor je bila priznana Nemčiji. Nemčija pa se obvezuje, da bo realizirala enakopravnost postopoma na osnovi daljnih pogodb, ki naj se sklenejo med vsemi štirimi silami po redni diplomatski poti. Štiri velesile se obvezujejo, da se bodo enako sporumevale tudi glede enakopravnosti Avstrije, Madžarske in Bolgarije.

Mussolini je v svojem govoru poudaril, da sedaj parafirani pakt ni naperjen proti nikomur in da je sestavljen v skladu s prvotnim načrtom, kakor je zahteval tudi veliki fašistični svet na eni izmed svojih poslednjih seji.

Pakt sam je Mussolini komentiral takole: Velesile so prevzele dolžnost, da bodo odsele vodile zares politično sodelovanje tako med seboj kakor z drugimi državami. Drugi člen pakta, ki omenja čl. 19. pakta Društva narodov, omogoča novo proučitev pogodb, ki jih ni mogoče več izvajati. Tretji člen pa priznava Nemčiji de iure enakost, v katero klub izjavl, ki je bila podana v Ženevi tik pred koncem preteklega leta, skoraj morda več ni veroval. V smislu pakta je torej tudi mogoča revizija mirovnih pogodb, ki pa bi se izvršila v mirovni obliki in se ne nikakor ne bi izsilila. S paktom se ne ustvarja med državami definitivna in neizpremenljiva hierarhija. Ta hierarhija, v katero se tiče prizadetih štirih držav v zapadni Evropi, obklevitno in zgodovinsko obstoja, toda v primeru, kakor jo kaže pakt,

ne pomeni nadvlade, ki bi vsilila svojo lastno voljo ostalim podrejenim evropskim silam.

Ob zaključku svojega govora je italijanski ministrijski predsednik še poudaril, da bo treba sedaj na osnovi pakta doseči čimprej in čimbolj efektivne sporazume o vzajemnem sodelovanju štirih velesil ter odpraviti vsa vprašanja, ki otežujejo njihovo zблиžanje.

Navdušenje v Italiji

Rim, 8. junija. AA. Iz vseh večjih italijanskih mest prihajajo vesti o navdušenju, ki ga je zbudil podpis pakta štirih in pa večrajši Mussolinijev govor v senatu. V Milanu, Turinu, Genovi, Veroni, Piacenzi, Livornu, Salernu, Chietiju in Trapaniju so velike množice prebivalstva poslušale pred zvočniki Mussolinijev govor ter ga burno pozdravljale.

Listi obračajo pozornost zlasti na Pariz in njihovi komentarji skledajo o možnosti francosko-italijanskega sporazuma. Tako piše »Mattino«: Upanje v trajno zboljšanje razmerja med Parizom in Rimom bo spravilo s sveta še poslednje nezaupanje, ki utegne obstajati v Franciji nasproti paktu. S paktom štirih se začne nova doba v zgodovini. S svežo potjo, ki jo je duce pokazal svetu, se je odprla nepregledna panorama prenojenja, napredka in blagostanja sveta. Rim je rešil civilizacijo.

»Tevece« piše: Mussolinijeva ideja, ki jamči dolgo za ohranitev mira, si pogumno utira pot ter gre roko v roki s čuvstvi ljudskih množic, ki so močnejša od vseh diplomatskih zvijač.

Glasovi iz Francije

Pariz, 8. junija. d. Agencija »Havas« je že sredi okrog 20 razširila po vsej Franciji vesti, da je Nemčija pristala na načrt pakta in da je bil pakt v Rimu parafiran, kar je izzvalo naravno senzacijo, čeprav so listi že napovedovali ta dogodek. Uredniku lista »Petit Journal« je ministrijski predsednik Daladier izjavil, da bo morala postati prva posledica tega pakta sporazum med Italijo in Francijo. Tudi »Temps« poudarja, da odpira pakt najlepše perspektive za urenitev odnosov med Rimom in Parizom. Logičen učinek pakta bo moral biti, da se obnovi medsebojno zaupanje in politično sodelovanje. Če bo to uspelo, bo pomnil pakt nov konstruktiven element evropske politike.

»Petit Parisien« napoveduje prav tako dobo medsebojnega zaupanja in političnega sodelovanja med Italijo in Francijo ter v tem okviru tudi obnovo evropskega gospodarstva.

»Journal des Debats«, »Action Française« in drugi listi, ki so vodili opozicijo proti paktu, se nadalje kritizirajo francosko zunanjo politiko. »Peuplaire« poudarja v svojem komentarju, da pakt ne pomeni ničesar novega in da sprito njega ne preti na drugi strani nikakršna neposredna nevarnost, zaradi česar je tudi povsem nepotreben. Vlada bi se morala baviti z drugimi vprašanji, na primer z razorožitvenim problemom in z uvedbo 40-urnega delovnega tedna, ne pa izgubljati časa z ničevimi mednarodnimi političnimi demonstracijami.

»Oeuvre« meni, da bodo pogajanja, ki se bodo pričela na osnovi pakta štirih velesil, zelo težka in da morajo pričaknje pakta naklonjenost javnost preveč od njegovega edinega uspeha, da je za do kratkih deset let vsaj navidezno preprečil razdelitev Evrope v dva tabora.

Pariški razgovori

Razgovori zastopnikov francoske, angleške in ameriške vlade o rešitvi razorožitvenega problema

Pariz, 8. junija. AA. Dopoldne ob 10.40 so se pričeli v zunanjem ministristvu razgovori med zastopniki Francije, Velike Britanije in Zedinjenih držav. Razgovorom so prisostvovali v imenu Francije Daladier in Paul Bonaour, v imenu Anglije Londonerry, Eden, pariški poslanik Cambell in zastopnik zunanjega ministristva v Društvu narodov Cadogan, za Zedinjene države pa Norman Davis, pravni svetovalec Dulles in član ameriške delegacije na razorožitveni konferenci polkovnik Strong.

Pri teh razgovorih gre predvsem za razčiščevanje političnih vprašanj, dočim so v Ženevi proučevali bolj tehnične strani razorožitvenega problema. Na dnevnem razorožitvenih pariških razgovorih so bila predvsem vprašanja o nadzorstvu nad oboroževanjem, definiciji napadalca in položaju nastalem iz izjavo o nevtralnosti Zedinjenih držav.

Ob 13. je priredil Paul Bonaour na čast ameriških in angleških delegatov banket, po katerem so pogajanja takoj nadaljevali.

Pred skorajšnjim zaključkom velesijma

Velesijmski dnevi vedno hitreje minevajo. Preden smo mogli povedati, kaj vse je tu razstavljeno, kaj vzbuja pozornost in zanimanje, moramo že tudi ugotoviti, da se porajajo bližajo zaključku. Na neki dan je še dana možnost poselitvi to oddelno prireditve, ki kljub krizi in drugim težkostim, s katerimi se moramo dnevno boriti, ni izgubila nič na svojem sijaju in na svoji privlačnosti za naširno publiko.

Nesigurno vreme zadnje dni ni mnogo vplivalo na poset, zlasti na ne na kupčija, ki se prilično usodno razvijajo, zlasti v poljstvu, v štedilnikih, pehah, šivalnih strojih, kolesih, vozovih, otroških vozičkih, v električnih in elektrotermičnih aparatih, v masaznih in obsevalnih aparatih, v žvihtih itd.

Včeraj je velesijem posetil ravnatelj trgovskega muzeja v Beogradu gosp. Jaka Grcašević, ki je izrazil željo, da bi mu razstavljalec oddelka nekaj razstavnih vzorcev za trgovski muzej, kjer bodo stalno razstavljani. Med oddelki muzejskega muzeja so omeniti

Nemci zadovoljni

Berlin, 8. junija. d. Agencija Conti poročala glede na podpis pakta štirih, da ta pakt sicer ne vsebuje sporazuma v vseh bistvenih točkah, vendar pa odpira perspektive, da bo mir v bodočnosti bolj zagotovljen kakor doslej.

Narodno socialistični tisk je sprejel pakt štirih velesil in Mussolinijev govor v senatu s pravim fašističnim navdušenjem. Listi posebno poudarjajo poglavje iz Mussolinijev govor, ki se nanaša na Nemčijo. »Völkischer Beobachter« pripominja, da je pakt najvažnejša pogodba, kar jih je bilo sklenjenih v povojnih letih. V nasprotju z narodno socialističnimi listi pa piše »Lokalanzeiger«, da pakt v obliki, kakor je bil sprejet, ne pomeni stvarnega napredka v mednarodni, še manj pa v nemški zunanji politiki.

Ugoden vtis v Angliji

London, 8. junija. d. Parafiranje pakta štirih je bilo v angleških političnih krogih sprejeto z velikim zadovoljstvom. Prav ugoden vtis je napravil tudi Mussolinijev govor v senatu. Upajo, da bodo odnosi med Francijo in Italijo postavljeni na popolnoma drugo podlago. Angleški politični krogi opozarjajo na Mussolinijev izjavo, da pakt ne pomeni likitiranja volje drugim državam. Prav tako bo izključeno vsako nasilje napram mirovnim pogodbam.

»Manchester Guardian« pa poudarja v svojem uvodniku, da od voditelja fašistične revolucije ni bilo pričakovati tako zmernih izjav, ki že po svojem duhu niso v skladu niti z idejami niti z obliko italijanske revolucije.

V nasprotju z večino tiska ugotavlja »Daily Express« o paktu, da je to izključno formalna pogodba, ki praktično ne pomeni nikakršnega napredka v mednarodni politiki. Primerjati je ni mogoče niti najmanj z locarnskim sporazumom, paktom Društva narodov ali Briandovim-Kelloggovim paktom, marveč spada le v drugo vrsto elementov in dokazil poveljne politike v Evropi.

Avstrija pričakuje samo koristi

Dunaj, 8. junija. AA. Tukajšnji listi v glavnem pozdravljajo parafiranje pakta štirih in vidijo v njem napredek v odnosih med evropskimi velesilami, od česar bodo male države, zlasti Avstrija, imele samo koristi. »Neues Wiener Tageblatt« pravi, da je ta pakt pomemben diplomatski dogodek, ki predstavlja največji napredek po Locarnu. »Neue Freie Presse« piše, da vzbuja besedilo pakta sicer vtis slabosti, toda krivico bi bilo imenovati ga praznega in nepomembnega že zato, ker pomeni podpis tega pakta prvi začetek k popravni odnosu med Francijo in Italijo in ker je Nemčija s tem priznala, da se tudi ona ne zanaša na krvavo obračunavanje sporov.

Konec dosedanje napetosti med narodi

Ženeva, 8. junija. AA. Vest o parafiranju pakta štirih in objavo pakta samega so tu sprejeli kot posebno zadovoljiv dogodek, ki napoveduje konec dosedanje napetosti med narodi. Tukajšnji politični krogi poudarjajo, da spoštuje pakt interese tretjih in prav tako tudi Društva narodov. V ostalem se sklicujejo na včerajšnjo Mussolinijev besedo, da bo pakt vreden samo toliko, kakršna bo duh, v katerem se bo izvajal.

Jamstva Francije Mali antanti

Pariz, 8. junija. AA. Zunanji minister Paul Bonaour je danes poslal državam Male antante pismo, v katerem francoska vlada pismeno potrjuje zagotovila in jamstva, ki jih je zunanji minister že ustmeno dal zastran pakta štirih. Vlada pripravlja objavo Rumene knjige, v kateri bo zbrala vse dokumente, ki se tičejo tega pakta.

Kr. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite

razstavo sarajevskih preprog

na velesejmu, paviljon „F“

7307

Sprejemamo naročila na 24-mesečno odplačevanje brez naplačila

Dragutin Domjanić

Zagreb, 8. junija.

Davi je tu nenadoma umrl največji sodobni hrvatski pesnik, dr. Dragutin Domjanić. Včeraj je bil še v uradu in je sredi legel zdrav k počitku. Davi ga je zadela srčna kap. Na vseh javnih in privatnih zgradbah v Zagrebu so izvesili črne zastave. Ob 18. je imela jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti žalno sejo. Danes se je sestel tudi občinski odbor, ki se je posvetoval o pogrebu. Mesto bo uredilo pokopnika posebnim častno grobnico. Pogreb bo jutri ob 16.30 na Mirogoju.

Dr. Dragutin Domjanić je bil rojen v novembru 1875 v Krči blizu Sv. Ivana Zelene. Leta 1899. je promoviral za doktorja prava ter se posvetil sodniški karieri. Bil je svetnik banskega stola v Zagrebu.

Pokojnik je bil prvak hrvatske moderne literature in glavni reprezentant individualizma v poeziji. Literaturi se je posvetil že s svojimi 17. leti. Leta 1909. je izdal Društvo hrvatskih književnikov zbirko njegove lirike, »Pesmet, ki so izšla 8 let pozneje v drugi izdaji. Leta 1917. je bila izdana tudi

prva serija njegovih pesmi v kajkavskem narečju »Ilici i popevke«. Domjanić je sodeloval v vseh hrvatskih beletrističnih listih, pa tudi v Srpskem književnem glasniku, Letopisu Matice Srpske, Ljubljanskem Zvonu ter Domu in svetu. Razen pesni je spisal tudi celo vrsto črtic in književnih ocen, tako naše kakor tudi druge literature, zlasti ruske. Največ njegovih pesnjev je izšlo v »Savremennik«. Leta 1924 je Matica Hrvatska izdala njegove izbrane pesmi, leta 1927. je izšla druga serija njegovih kajkavskih pesmi »Sancu i senic«. Končno je lani izdal svoje prevode iz francoske provansalske lirike.

O Domjaniću so zelo mnogo pisali, tako v hrvatskih, kakor tudi v srbskih in slovenskih revijah. Pri anketi beogradske »Pravde«, kdo je najbolj čitan pisatelj na srednjih šolah, je dobil Domjanić največ glasov. Pokojnik je bil član Akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, predsednik zagrebskega Pen-kluba, častni predsednik Matice Hrvatske in je sodeloval še pri raznih drugih kulturnih institutih.

Akcija za večjo zaposlitev na Jesenicah

Z uvozom strojev iz Nemčije naj se omogoči obratovanje nove tovarne KID za tanko pločevino

Beograd, 8. junija. M. Zaradi prekinitev normalnih trgovinskih odnosov z Nemčijo je naša vlada svoječasno ukinila tudi posebne ugodnosti, ki so veljale glede nabave industrijskih strojev v Nemčiji. Zaradi tega tudi Kranjska industrijska družba na Jesenicah, ki je naročila za več milijonov novih strojev v Nemčiji za svojo novo tovarno za izdelovanje tanke pločevine, teh strojev sedaj ne more dobaviti. Čeravno so že izdelani in pripravljeni za transport. To bi imelo za posledico, da bi se morala dela na ureditvi nove tovarne ustaviti in bi v tekočem letu ne bilo mogoče pričeti z obratovanjem novega podjetja, ki bi nudilo zaposlaž okrog 300 delavcem. Nacionalne organizacije z Jesenic in Koroške Bele so glede na gospodarsko in socialne interese teh krajev pokrenile akcijo, da bi vlada izjemoma dovolila uvoz teh strojev iz Nemčije in na ta način omogočila otvoritev novega podjetja. Krajevni organizaci-

ciji JRKD na Jesenicah in v Koroški Beli sta poslali narodnim poslancem in senatorjem dravske banovine o tej zadevi obširno spomenico. Narodno strokovna zveza se je s posebno brzojavko pridruživla tej akciji, prav tako pa tudi Narodna Obrbana na Jesenicah, sokolski društvi na Jesenicah in Koroški Beli ter gorenska sokolska župa. Na merodajnih mestih v Beogradu so intervenirale tudi Centrala industrijskih korporacij, Centralno tajništvo delavskih zbornic, Ljubljanska delavska zbornica, Zveza kovinskih delavcev ter v imenu Kranjske industrijske družbe banovinski svetnik dr. Obersnel. Kakor izveva vsi dopisniki, je minister trgovine dr. Šumenković, upoštevajoč tehtne razloge, ki so jih navedle vse omenjene organizacije, že sestavil predlog za ministrijski svet, da bi se omogočil uvoz teh strojev ter tako zasigural kruh in zaslužek vsakemu strovarju delavcev tega važnega industr. centra.

Župan dr. Puc v Beogradu

Beograd, 8. junija. p. V Beogradu se mu di ljubljanski župan dr. Dinko Puc. Bil je sprejet na več merodajnih mestih in je razpravljaj s pristojnimi funkcijami o zadevah ljubljanske mestne občine. Ljubljanski občinski proračun je odobren, razen diferenciacije občinskih doklad.

Zbor Zveze za tujski promet

Ljubljana, 8. junija. V dvorani Zbornice TOI se je vršila danes popoldne redna letna skupščina Zveze za tujski promet v Sloveniji. Zbora se je udeležilo lepo število delegatov iz vse Slovenije. Predsednik Zveze, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri banki upravi, g. dr. Rudolf Marn je uvo doma pozdravil vse navzoče, posebno načelnika turističnega oddelka pri ministristvu za trgovino in industrijo g. Jaka Grcaševića, dalje zastopnika g. bana, g. inspektorja Alojza Guština, generalnega direktorja Putnika g. Slavka Siroševića, zastopnika Zbornice TOI dr. Koeceta, predsednika trgovskega društva Merkurja in Narodne galerije dr. Windischerja, zastopnika železniške direkcije g. insp. Petka, podžupana g. Evgena Jarca, predsednika ZSS dr. Huberta Souvana, zastopnika avtokluba g. inž. Pavlina in Sabca, predsednika Zveze za tujski promet iz Maribora g. dr. Senjorja in številne druge zastopnike tujsko-prometnih društev in korporacij iz vse Slovenije.

Zatem se je spomnil med letom umrlega člana hotelirja g. Jakoba Peternela z Bleda, čegar spomin so navzoči počastili z vzklikom: Slava! Govornik je v nadaljnjem kratko očrtal prilike v tujskem prometu, kakršne so bile lani in izjavil, da tudi prognoza za bodočo ni baš glaba. Čeprav imamo letos razmeroma slabo vreme, vendar je bila že predsezona v naših letovišjih povojnih. V naše kraje pa bo privabljala tuje zlasti naša nizka žulventa, ki omogoča tuje pri nas cenočno življenje.

Šef oddelka za turizem pri ministristvu za trgovino in industrijo, g. Jaka Grcašević, je poudaril v svojem nagovoru važnost tujeskega prometa z narodno-gospodarskega vidika. Pohvalil je delovanje Zveze za tujski promet v Sloveniji, ki je bila prva pobornica turizma in izrazil željo, da bi se razvile tako močne in delavne organizacije po vsej državi. Omenil je, da se pripravljaj zakon za povzdigo turizma. Osnovni bodo savezi po banovinah, ki pa bodo spet včlanjeni v vsedravnji Zvezi. Dela se tudi na tem, da se ustanovijo v državi kreditna društva za podpiranje turizma. V Beogradu bo v kratkem sklica na širša konferenca, na kateri se bodo obravnavala vsa zadevana vprašanja.

Insp. Alojzij Guštin je obljubil, da bo banska uprava vedno budno pazila na vse prilike v delovanju Zveze in nieno stremjenje tudi v bodoče podpirati. Tudi generalni direktor Putnika g. Sirošević iz Beograda je obljubil Zvezi vsjo pomoč. Dalje je omenjal, da gre v korist države tudi interni turizem, ki ima istotako svoje pozitivne strani. Posebno je v prid našim pasivnim krajem Predsednik Zveze za tujski promet v Mariboru dr. Senjor je izrazil ljubljanski Zvezi svoje priznanje in po-

udaril željo, da bi delali obe Zvezi čim tesneje za iste smotre.

Poročilo o delovanju Zveze je bilo sprejeto s pohvalo na znanje, prav tako računski zaključek za preteklo leto.

Zbor je nato odobril nekatere spremembe pravil, nakar so sledile volitve novega odbora, ki je ostal isti kakor lansko leto.

Pri slučajnostih je podžupan g. prof. E. Jarc poudarjal, da ima Slovenija premalo zveza z notranjostjo države. V prvi vrsti bo treba skrbeti za izboljšanje naših cest in se končno odločiti za izvršitev lepe ceste, ki bo vezala Slovenijo preko Kočevja s Jadranom. — G. župan Lavtizar iz Kranjske gore je zaprosil Zvezo, naj posreduje, da se končno popolnoma dokončajo dela na cesti na Vršič. — Podpredsednik Avto-kluba g. inž. Pavlin je podal celo vrsto predlogov, kako naj bi se dvignil tujski promet z motornimi vozili. V prvi vrsti naj se dovolijo kratkoročne prehodnice, na meji naj se postavijo obmejni kioski, prenehaj naj se s carinskimi težkostmi, uvedejo naj se markacije cest itd. — Sreski načelnik g. dr. Ogrin iz Kranja je predlagal, naj se izboljšajo pota in mostovi v gorenskem kotu. Zastopnik Zbornice TOI g. dr. Koce je naglasil potrebo, da bi tudi država podpirala naše hotelirstvo. — Zastopnik zdravilišča v Rogski Slatini g. Sotler je prebral več predlogov, da se izboljšajo zveze s tem našim največjim zdraviliščem.

G. Malešič iz Metlike je orisal prilike v Belokrajini in prosil Zvezo za pomoč. — Predsednik Zveze gostilniških združenj g. Ciril Majcen se je dotaknil vprašanj v gostilniški stroki, nato pa čestil v imenu zbora g. predsedniku dr. Marnu k 10-letnici predsedništva, prav tako tudi g. ravnatelju Vladimiru Pintarju, kar so zborovalci podpreli z burnim aplavzom.

Z zbora je bila pred koncem odposlana Nj. Vel. kralju vdanostna brzojavka, enako tudi g. ministru za trgovino, obrt in industrijo.

Ostavka španske vlade

Madrid, 8. junija. G. Kabinet Azana je podal ostavko. Do ostavke je prišlo, ker je predsednik republike izrazil željo, da bi rad zvedel za stališče republikanskih skupin, preden bi sprejel gotove od ministrskega predsednika predlagane izpremembe v vladi.

Rumunija: Grčija 1:0 (1:0)

Bukarešta, 8. junija. S tekmo med Rumunijo in Grčijo se je danes nadaljevalo tekovanje za balkanski pokal. Po veliki zmagi Rumunije nad Bolgarijo 7 : 0 se je pričakovala tudi precejšnja zmaga Rumunije nad grško reprezentanco. Vendar pa je rumunska reprezentanca zmagala le pičlo z 1 : 0.

Po današnji zmagi se je Rumunija, ki ima enako število točk kot Jugoslavija, to do boljše goldiferenco, povzpela na prvo mesto tabele. Končna odločitev bo padla v nedeljo na tekmi med Jugoslavijo in Rumunijo. V soboto bodo igrali reprezentanci Grčije in Bolgarije.

Vremenska napoved

Današnja vremenska napoved za petek: Od časa do časa oblačno in deževno, možnost neviht.